

ÕIGUSUUDISED

TARK

Autor:
Aare Tark
advokaadibüroo TARK
juhtivpartner

Koostaja advokaadibüroo TARK. Projekti juhib vandeadvokaat Aare Tark

Väljaandja
Äripäeva teabekeskus
Vana-Lõuna 39/1
19094 Tallinn
info: 667 0099
e-post: teabevara@aripaev.ee
www.teabevara.ee

Õigusabi
Advokaadibüroo TARK
Roosikrantsi 2
10119 Tallinn
tel: 611 0900
e-post: info@tark.legal
www.tark.legal

2018. AASTA JAANUARIST ON BÖRSITEHINGUID TEGEVATEL ETTEVÕTETEL VAJA LEI-KOODI

Järgmise aasta 3. jaanuarist rakendub Euroopa Liidus uus finantstegevuse direktiiv 2014/65/EL ehk MiFID II (Markets in Financial Instruments Directive II) koos otsekohalduva rakendusmäärusega 600/2014 (MiFIR). Direktiivi abil üritatakse muuta finantsturg kontrollitavamaks ja võidelda tõhusamalt turukuritarvituse ning rahapesuga.

Rakendusmääruse artikli 26 kohaselt on kõigil investeerimisteenuse osutajatel, ka pankadel, kohustus esitada finantsjärelevalveasutustele tehinguraporteid seoses kõigi klientide nimel tehtud väärtpaberiteenustega. Kui erasikust kliente hakatakse tuvastama isikukoodi abil, siis juriidilisest isikust kliente hakatakse raportites tuvastama kahekümnekohalise LEI-koodi abil. LEI-koodi puhul on tegu ettevõtte tuvastuskoodiga, mis on sarnase funktsiooniga nagu Eestis kasutusel olev Äriregistri registrikood. See seob juriidilise isiku tema peamise viiteteabega nagu nimi ja ettevõtte asukoht. LEI-kood ei asenda vähemalt esialgu eestisestest tehingutes registrikoodi, kuigi arutlusel on selle kasutamine Äriregistris registrikoodi asemel.

Kehtiva korra kohaselt nõutakse juba praegu LEI-koodi olemasolu, et tuvastada börsiemitentide ja tuletisväärtpaberite tehingutes osalevaid vastaspooli. Jaanuarist on aga LEI-koodi vaja kõigil juriidilistel isikutel, kes teevad investeerimisteenuse pakkuja kaudu väärtpaberitehinguid. Investeerimisteenuse osutajad ei saa LEI-koodi puudumise korral täita neile direktiiviga seatavat raporteerimiskohustust, seetõttu on neil õigus koodi puudumise või koodi kehtetuse korral teenuse osutamisest keelduda. Seega ei ole alates jaanuarist võimalik ilma LEI-koodita investeerimisteenuseid kasutada. LEI-koodi peavad uuest aastast nõudma nii pangad kui ka Euroopa Liidu jurisdiktsioonis tegutsevad rahvusvahelised kauplemisplatvormid.

LEI-koodi väljastavad tasu eest LEI-koodi operaatorid ning taotluse saab üldiselt koostada digitaalselt. Koodi eest tuleb kord aastas maksta uuendustasu. Artikli kirjutamise seisuga ei ole Eestis ühtegi sertifitseeritud LEI-operaatorit, mis tähendab, et taotlus koodi saamiseks tuleb esitada välisriigis tegutsevatele LEI-operaatorile. Välisriigis väljastatud LEI-kood kehtib kõigis LEI-koodi kasutavates riikides, olenemata koodi väljastamise asukohast.

Direktiiv seab lisaks raporteerimiskohustusele investeerimisteenuste osutajatele täiendavaid nõudeid nende struktuuri ja juhatuse osas. Tugevdatakse järelevalvet nõu kohta, mida teenuse osutaja klientidele jagab ning kohustatakse kolmandatest riikidest pärit ettevõtteid looma Euroopa Liidus tegevuse jätkamiseks filiaali.

JAANUARIS JÕUSTUB TÖÖTAJALE TERVIST EDENDAVA TEGEVUSE MAKSUVABA HÜVITAMIST LUBAV REGULATSIOON

Uue aasta 1. jaanuarist jõustub tulumaksuseaduse muudatus, millega lisati seadusesse § 48 lõige 55. Varem kehtinud korra kohaselt loeti erisoodustuseks ning maksustati tulu- ja sotsiaalmaksuga igasugused tervise edendamiseks seotud mittekohustuslikud kulud, mis tööandja töötaja eest tasus. Uus säte võimaldab tööandjal igas kvartalis kasutada tervise edendamiseks tehtavatele kindlatele kulutustele maksuvabastust 100 euro ulatuses töötaja kohta. Tööandja saab ise valida, mis tegevuste jaoks pakub ta töötajatele hüvitist ja mis hüvitiste puhul kasutab soodustust. Kui töötajal on mitu tööandjat, võivad maksusoodustust kasutada kõik.

Maksuvabastuse saamise eeldus on see, et maksuvabastust pakutakse kõigile ettevõtte töötajatele, st igal töötajal peab olema võimalus soovi korral seaduses ette nähtud tegevuste eest hüvitist saada. Maksuvabastuse piirmäär on ette nähtud ühe töötaja kohta,

seega kui pooled ettevõtte töötajad ei soovi terviseiga seotud tegevuste hüvitamist, ei saa nende tervise edendamiseks mõeldud maksuvabastust kasutada teistele töötajatele tehtud hüvitise jaoks. Maksuvabastust ei saa ka järgmise kvartalisse üle kanda.

Maksustatava erisoodustusena seaduse tähenduses ei käsitleta avaliku rahvaspordiürituse osavõtutasu, sportimispaiga kasutamise seotud kulusid, olemasolevate spordirajatiste ülalpidamiseks tehtavaid kulusi, taastusravi teenuseid ja ravi-kindlustuslepingu kindlustusmaksset.

Rahvaspordiürituse osavõtutasu korral ei maksustata ainult neid osavõtutasusid, mis on seotud avalike rahvaspordiüritustega, kuhu on võimalik minna kõigil soovijatel. Avalikeks üritusteks ei peeta ettevõtte spordipäevi ega muid kitsale sihtrühmale suunatud üritusi. Sportimispaiga kasutamise seotud kuludeks ei peeta sportimisvahendite, -riiete ega -jalanõude soetamist. Samamoodi ei saa uute treenimisvahendite soetamist pidada spordirajatiste ülalpidamiseks tehtavateks kulusteks.

Arvestust töötajapõhise maksuvabastuse piirmäära üle on kohustatud pidama tööandja ise ning täpsemaid juhiseid arvestuse pidamiseks ette ei nähta. Tööandja peab olema valmis esitada vajalikud dokumendid ja arvestuse maksu- ja tolliametile.

AKTSIONÄRIL ON ÕIGUS NÕUDA DIVIDENDI JAOTAMATA JÄTMISE JA KASUMI PAHATAHTLIKU KÕRVALEJUHTIMISEGA TEKITATUD KAHJU HÜVITAMIST

Riigikohus selgitas 16. oktoobri 2017 otsuses nr 2-16-18531, et vähemusaktsionäridel on õigus ettevõtte kasumiosale, kasumi ärajuhtimisel või muul viisil kasumi jaotamisest pahatahtliku hoidumise korral saab suuraktsionärielt nõuda kahju hüvitamist. Riigikohtu seisukoha järgi ei ole välistatud, et sellise teo eest on vastutavad ka aktsionäriks või osanikuks oleva ettevõtte osanikud. Osanik võib vastutada osanikuks olemise ajal osaühingule, teisele osanikule või kolmandale isikule süüliselt tekitatud kahju eest. Asjaolu, et osanik on nõude esitamise hetkeks oma osaluse ettevõttes võõrandanud, ei välista kahjuhüvitise nõudmist.

Nii vähemusaktsionär kui ka väikeosanik võivad esitada nõude kahjuhüvitise saamiseks väljamaksmata jäänud kasumiosa eest. Kahju hüvitamise aluseks võib olla nii seadusest tuleneva kohustuse rikkumine kui ka heade kommete vastane käitumine.

Vastutuse kohaldamiseks tuleb tuvastada, et kasumi jaotamist takistatakse pahatahtlikult ning eesmärgiga suunata kasum enamosaniku või -aktsionäri käsutusse.

Riigikohus selgitas veel, et aktsionäride omavahelistest suhetest võib tuleneda kohustus hääletada üldkoosolekul kindlal viisil, sealhulgas dividendi maksmise poolt. Kui aktsionär keeldub sedaviisi hääletamast, on erandjuhul võimalik asendada aktsionäri tahteavaldus dividendide väljamaksmise poolt hääletamiseks kohtulahendiga.

Riigikohus leidis otsuses ka, et käsutustehing, millega antakse ettevõtte osalus üle kolmandale isikule eesmärgiga takistada kasumi jagamist, piirata tegelike osanike vastutust või vältida hääleõiguse piirangute kohaldamist, võib olla vastuolus heade kommetega ning tühine.

Äripäeva
teabevara
on nutiajastu
tööriist

www.teabevara.ee

